

INTERACTIVE TEACHING METHODS: AN IMPORTANT FACTOR IN MODERN PEDAGOGY

Ziyoyeva Mavluda Ergashevna

Denov Institute of Entrepreneurship and Pedagogy

Teacher of the Department of Pedagogy and Psychology

Email: ziyayevamavluda91@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0009-2837-6046>

Annotation. This article discusses the role and importance of interactive teaching methods in the modern educational process. It analyzes the effectiveness of interactive methods in increasing student activity, consolidating knowledge, and developing independent thinking and communication skills. It also discusses the important interactive methods used in practical lessons, their advantages, and their impact on the quality of education. The article is based on pedagogical experience and scientific sources and is of great importance for improving the education system.

Key words. interactive methods, educational process, pedagogy, efficiency, student activity, practical lesson, communication skills, independent thinking, teaching strategy, modern education, innovative approach, quality of education.

Аннотация. В данной статье рассматривается роль и значение интерактивных методов обучения в современном образовательном процессе. Анализируется эффективность интерактивных методов в повышении активности учащихся, закреплении знаний и развитии самостоятельного мышления и коммуникативных навыков. Также обсуждаются важные интерактивные методы, используемые на практических занятиях, их преимущества и влияние на качество образования. Статья основана на педагогическом опыте и научных источниках и имеет большое значение для совершенствования системы образования.

Ключевые слова. интерактивные методы, образовательный процесс,

педагогика, эффективность, активность учащихся, практические занятия, коммуникативные навыки, самостоятельное мышление, стратегия обучения, современное образование, инновационный подход, качество образования.

Kirish.

Hozirgi kunda dunyo ta'lim tizimida yuz berayotgan tub islohotlar va innovatsion yondashuvlar ta'lim mazmuni va shakllarini tubdan o'zgartirmoqda. An'anaviy darslar

o'rni talaba shaxsini rivojlantirishga, ularning fikrlash va ijodiy salohiyatini ochishga

qaratilgan interaktiv metodlar egallab bormoqda. Interaktiv ta'lim – bu o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi faol muloqotga asoslangan, bilim olish jarayonida ikki tomonlama aloqani ta'minlaydigan, ishtirokchilarni o'z fikrini erkin ifoda etishga, jamoada ishlashga va mustaqil qaror qabul qilishga o'rgatuvchi usullar majmuidir. Interaktiv metodlar talabalarning darsdagi faolligini oshirish, bilimlarni chuqurroq anglash, mustaqil fikrlash va tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantirishda samarali vosita hisoblanadi. Ayniqsa, sog'liqni saqlash sohalarida, jumladan, umumiy onkologiya yo'nalishida tahsil olayotgan magistrlar uchun interaktiv metodlardan foydalanish nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmaga aylantirish, tibbiy muammolarga tizimli va kompleks yondashuvni shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Mazkur maqolada interaktiv ta'lim metodlarining mohiyati, turlari, ularning ta'lim sifati va samaradorligiga ta'siri, hamda ularni dars jarayonida qo'llash tajribalari haqida so'z yuritiladi.

Asosiy

qism.

Zamonaviy ta'lim tizimi ta'lim oluvchilarning faolligiga asoslangan, bilimni ta'lim yorholatda berishga emas, balki ularni izlanishga, mustaqil fikrlashga undaydigan metodlarni talab qilmoqda. Bu ehtiyoj interaktiv ta'lim metodlarini keng qo'llash zaruratini yuzaga keltirdi. Interaktiv metodlar o'qituvchi va talaba

o'rtasida faol muloqot, hamkorlik, bahs-munozara va muhokama orqali ta'lim jarayonini tashkil etishga xizmat qiladi. Interaktiv ta'lim metodlarining mohiyati. Interaktiv metodlar – bu o'qituvchining passiv axborot yetkazuvchisi emas, balki ta'lim jarayonining teng huquqli ishtirokchisi sifatida talaba bilan muloqotga kirishishi orqali bilim va ko'nikmalarni shakllantiradigan pedagogik yondashuvdir. Bu metodlarda talaba o'quv jarayonining markazida bo'lib, u o'z faoliyati bilan bilimni egallaydi, tahlil qiladi, baholaydi va yangidan-yangi g'oyalarni ishlab chiqadi. Interaktiv metodlarning asosiy

turlari. Interaktiv metodlar turli shakllarda namoyon bo'ladi. Ularning har biri ma'lum bir pedagogik maqsadga xizmat qiladi: "Aqliy hujum" – muammoning yechimini topish uchun tezkor va erkin fikr almashinuvi. Bu metod ijodiy tafakkurni rivojlantiradi. "Cluster" (g'oyalar xaritasi) – muayyan tushuncha atrofida bog'liq g'oyalarni tizimli ravishda ifodalash. Rol o'ynash (rolli o'yinlar) – real hayotdagi vaziyatlarni modellashtirish orqali amaliy ko'nikmalarni shakllantirish. "Fishbone" yoki sabab-oqibat tahlili – muammoli vaziyatlar sabablarini tahlil qilishga yo'naltirilgan metod. Munozara va debatlar – fikr bildirish, muloqot qilish, o'z pozitsiyasini asoslab berish ko'nikmasini shakllantiradi. "INSERT" (Interaktiv o'qish) – matn ustida ishlashda belgilar orqali o'quvchi fikrini ifodalashi va tahlil qilishi. Interaktiv metodlarning afzalliklari:

- 1. Talabalarni faollikka undaydi. Ular dars jarayonida bevosita ishtirok etib, bilimni passiv emas, faol tarzda egallaydi.*
- 2. Ijodkorlikni rivojlantiradi. Mustaqil fikrlash, muammoni turli yo'llar bilan yechish, innovatsion yondashuvlar shakllanadi.*

3. *Kommunikativ ko‘nikmalarni rivojlantiradi. Talaba o‘z fikrini erkin ifoda etish, bahslashish, muloqot qilishni o‘rganadi.*

4. *Amaliy ko‘nikmalarni shakllantiradi. Ayniqsa, tibbiy sohalarda, interaktiv metodlar*

orqali talaba nazariyani amaliyot bilan bog‘lay oladi.

5. *Jamoaviy ishlash madaniyatini singdiradi. Ko‘p interaktiv metodlar guruhda ishlashni talab qilgani bois, talabalar o‘zaro hurmat, muomala madaniyati va hamkorlik ruhida faoliyat yuritishni o‘rganadi. Interaktiv metodlarning onkologiya yo‘nalishidagi ahamiyati. Tibbiyot sohasida tahsil olayotgan talabalar uchun interaktiv metodlar ayniqsa muhim. Onkologiya kabi murakkab va mas‘uliyatli yo‘nalishda ta‘lim oluvchilarning nazariy bilimlari bilan bir qatorda ularning muloqot, psixologik yondashuv, muammoli vaziyatni anglay olish va tezkor qaror qabul qilish ko‘nikmalari ham muhim hisoblanadi. Interaktiv metodlar bu jihatlarni rivojlantirishga katta hissa qo‘shadi. Misol uchun, rol o‘ynash yoki klinik holatlarni muhokama qilish orqali talabalar bemorlar bilan ishlash, ularning psixologiyasini tushunish, kasallik holatini to‘g‘ri baholash va jamoaviy tibbiy qarorlar chiqarishni o‘rganadilar.*

Interaktiv ta‘lim texnologiyalari — elektron darsliklar, simulyatsiyalar, onlayn testlar, pedagogik o‘yinlar va turli vizual vositalardan iborat bo‘lib, ular o‘quv jarayonini qiziqarli, interfaol va talabalar uchun tushunarli qiladi. Shu bilan birga, bu texnologiyalar o‘quvchilarning ichki motivatsiyasini oshirish, ularni faol ishtirok etishga undash va bilimlarni amaliyotda qo‘llashga tayyorlashda muhim rol o‘ynaydi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, interaktiv metodlardan foydalangan holda olib borilgan darslarda talabalar mavzuni tezroq o‘zlashtiradi, o‘z fikrini erkin ifoda etadi va guruh bilan hamkorlikda ishlash orqali ijodiy yondashuvini rivojlantiradi. Shu bois, interaktiv ta‘lim texnologiyalarini o‘quv jarayoniga kiritish nafaqat bilim olish samaradorligini oshirish, balki talabalar motivatsiyasini shakllantirish va ularni

doimiy ravishda o'zini rivojlantirishga rag'batlantirishda muhim vosita sifatida namoyon bo'ladi. Ushbu maqolada interaktiv ta'lim texnologiyalarining o'quv motivatsiyasini shakllantirishdagi o'rni, ularning samaradorligi va amaliy qo'llanilishi eksperimental tadqiqotlar asosida tahlil qilinadi.

Adabiyotlar tahlili.

So'nggi yillarda interaktiv ta'lim texnologiyalarining o'quv motivatsiyasini shakllantirishdagi ahamiyati katta e'tibor qozonmoqda. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'quv jarayonida raqamli platformalar, multimedia vositalari va interaktiv o'quv modullari faollikni oshirish va o'quvchilarning motivatsiyasini kuchaytirishning samarali vositalaridir. [1] interaktiv metodlar o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirishda va bilimlarni mustahkamlashda muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi. US Army Corps of Engineers [2] esa o'quv jarayonida texnologik vositalarni qo'llash orqali samaradorlikni oshirish va xavfsiz o'quv muhitini yaratish zarurligini ko'rsatadi. Hwang va Ryu [3] ta'lim jarayonida interaktiv yondashuvlar o'quvchilarni faollikka jalb qilish va mustaqil o'rganishga rag'batlantirish imkoniyatlarini tahlil qiladilar. Fell va boshq. [4] esa pedagogik jarayonni optimallashtirish va o'quvchilarning individual qobiliyatlarini hisobga olish orqali motivatsiyani oshirish muhimligini qayd etadilar. Liu va boshq. [5] interaktiv texnologiyalar orqali o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirish va muammolarni mustaqil hal qilish ko'nikmalarini shakllantirish usullarini o'rganadilar. Ma va boshq. [6] o'quvchilarning interaktiv metodlar orqali darsga bo'lgan qiziqishi va o'z-o'zini rag'batlantirish darajasini oshirishdagi samaradorligini ko'rsatadilar. Zhang va Wang [7] esa interaktiv ta'lim vositalarini qo'llash orqali o'quv jarayonini dinamik, shaxsga yo'naltirilgan va motivatsiyani doimiy ravishda saqlab turadigan tizimga aylantirish imkoniyatlarini tahlil qiladilar. Shu tariqa, ushbu tadqiqotlarda ko'rsatilgan natijalar shuni ta'kidlaydiki, interaktiv ta'lim texnologiyalari o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish, ularning faolligini

rag‘batlantirish va dars jarayonini samarali tashkil etishda muhim vosita hisoblanadi, shuningdek, pedagogik jarayonda shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvlarni qo‘llashga ham imkon yaratadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Ushbu tadqiqotda interaktiv ta‘lim texnologiyalarining o‘quv motivatsiyasini shakllantirishdagi ta‘sirini aniqlash maqsad qilingan. Tadqiqot materiali sifatida maktab va oliy ta‘lim muassasalaridagi o‘quvchilar va talabalar tanlangan bo‘lib, ular turli yosh va sinf darajalarini qamrab oladi. Tadqiqotda interaktiv metodlardan foydalangan holda darslar tashkil etilgan, jumladan, multimedia prezentatsiyalar, interaktiv testlar, onlayn platformalar va simulatsiya vositalari qo‘llangan. Tadqiqot usullari sifatida kuzatuv, so‘rovnoma, intervyu va eksperimental metodlar birgalikda qo‘llanilgan. Kuzatuv usuli orqali o‘quvchilarning dars jarayonidagi faolligi va ishtiroki qayd etilgan, so‘rovnomalar yordamida motivatsiya darajasi o‘lchangan, intervyular orqali esa o‘quvchilarning interaktiv metodlarga bo‘lgan munosabati va qiziqishi aniqlangan. Eksperimental metod doirasida darslar ikki guruhga — tajriba va nazorat guruhlariga bo‘linib o‘tilgan; tajriba guruhi interaktiv ta‘lim texnologiyalaridan foydalangan bo‘lsa, nazorat guruhi an‘anaviy metodlardan foydalanilgan. Shu orqali interaktiv metodlarning motivatsiyaga ta‘siri solishtirma tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida yig‘ilgan ma‘lumotlar statistik usullar yordamida tahlil qilingan, jumladan, o‘rtacha ko‘rsatkichlar, foizlar va grafiklardan foydalangan holda natijalar vizual tarzda taqdim etilgan. Ushbu metodologiya o‘quvchilarning interaktiv ta‘lim texnologiyalaridan foydalanish darajasi, darsga bo‘lgan qiziqishi va o‘quv motivatsiyasining oshishi haqida aniq, ishonchli va ilmiy asoslangan natijalarni olish imkonini beradi. Shu bilan birga, tadqiqot natijalari pedagogik jarayonda interaktiv metodlarni samarali qo‘llash bo‘yicha tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi va o‘quvchilarning individual qobiliyatlarini hisobga olgan holda darslarni optimallashtirishga yordam beradi.

Interaktiv ta'lim texnologiyalarining o'quv motivatsiyasini shakllantirishdagi o'rni bo'yicha olib borilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ushbu texnologiyalar talabalarning bilim olish jarayoniga bo'lgan qiziqishini sezilarli darajada oshiradi. Tadqiqot doirasida o'tkazilgan eksperimentlarda talabalar interaktiv vositalar — masalan, elektron taqdimotlar, simulyatsiyalar, onlayn viktorinalar va pedagogik o'yinlar yordamida mashg'ulotlarda ishtirok etganlarida o'zlarini faolroq va ishtiyoq bilan ishtirok etayotganliklarini bildirganlar. Statistika tahlillar shuni ko'rsatdiki, interaktiv texnologiyalarni qo'llash talabalarning o'z-o'zini baholash, mustaqil fikrlash va bilimni mustahkamlash ko'nikmalarini sezilarli darajada rivojlantiradi, bu esa o'quv motivatsiyasining asosiy komponentlari — ichki motivatsiya, qiziqish va faoliyatga bo'lgan sadoqatni kuchaytiradi. Tadqiqot jarayonida interaktiv metodlar bilan ishlagan guruhda o'quv materialini tushunish va eslab qolish darajasi an'anaviy usullarga nisbatan yuqoriligi kuzatildi, bu esa interaktiv ta'lim texnologiyalarining samaradorligini dalillaydi.

Shuningdek, talabalar bilan o'tkazilgan so'rovnomalar natijalari shuni ko'rsatdiki, interaktiv vositalar ularga o'z fikrini erkin ifoda etish, guruh bilan hamkorlikda ishlash va ijodiy yondashuvni rivojlantirish imkonini beradi, bu esa motivatsiyani yanada oshiradi. Tadqiqot natijalari shuni ham ko'rsatdiki, interaktiv texnologiyalarni muntazam va rejalashtirilgan tarzda qo'llash talabalarning ta'lim jarayoniga doimiy qiziqishini shakllantiradi va ularni o'z bilimini kengaytirishga intilishga undaydi. Shu bilan birga, eksperiment davomida aniqlangan muhim jihatlardan biri shuki, interaktiv texnologiyalar o'quv jarayonini individuallashtirish imkonini beradi, ya'ni har bir talabaga uning o'ziga xos qobiliyatlari va bilim darajasiga mos material va vazifalarni taqdim etadi. Bu esa motivatsiyani oshirishda muhim rol o'ynaydi, chunki talabalar o'zlarining o'zlashtirish darajasini aniq ko'rishlari va ularga mos keladigan qiyinchilik darajasidagi vazifalarni bajarish orqali o'ziga bo'lgan ishonchni mustahkamlashadi. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki,

interaktiv ta'lim texnologiyalaridan samarali foydalanish o'quv motivatsiyasini oshirish bilan birga, ta'lim jarayonining sifatini yaxshilashga ham xizmat qiladi, chunki talabalar mavzularni chuqurroq o'rganishga va bilimlarni amaliy jihatdan qo'llashga intiladi. Shu bilan birga, interaktiv texnologiyalar o'quvchilarda mustaqil izlanish, tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi, bu esa motivatsiya bilan bevosita bog'liq bo'lgan o'z-o'zini rivojlantirish jarayonini rag'batlantiradi. Tadqiqot muhokamasi shuni ham ko'rsatadiki, interaktiv texnologiyalarni qo'llashda pedagogning roli ham muhim ahamiyatga ega, chunki ular o'quv jarayonini boshqarish, o'quvchilarni rag'batlantirish va individual yondashuvni ta'minlash orqali motivatsiyani oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli, interaktiv ta'lim texnologiyalari nafaqat bilim olish jarayonini qiziqarli va samarali qiladi, balki talabalarning ichki motivatsiyasini rivojlantirish, mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvlarini shakllantirishda ham muhim vosita sifatida namoyon bo'ladi. Umuman olganda, tadqiqot natijalari interaktiv ta'lim texnologiyalarining o'quv motivatsiyasini shakllantirishda markaziy o'ringa ega ekanligini va ularning ta'lim sifatini oshirishga sezilarli hissa qo'shishini ko'rsatadi.

Tadqiqot muhokamasi davomida interaktiv ta'lim texnologiyalarining talabalar motivatsiyasiga bo'lgan ta'siri batafsil tahlil qilindi. Eksperimental guruhda o'tkazilgan mashg'ulotlar natijalari shuni ko'rsatdiki, interaktiv vositalardan foydalangan talabalar mavzuni tushunish va bilimni amaliy qo'llash ko'rsatkichlarida an'anaviy metodlardan foydalangan nazorat guruhi bilan solishtirganda yuqori natijalarga erishdi. Shu bilan birga, ular mashg'ulotlarda faol ishtirok etish darajasi yuqori bo'lib, o'z fikrini erkin ifoda etish, guruh bilan hamkorlikda ishlash va ijodiy yondashuvni qo'llash imkoniyatini sezilarli darajada oshirdi. So'rovnomalar natijalari ham interaktiv texnologiyalar talabalarning o'quv jarayoniga qiziqishini oshirishda, ichki motivatsiyasini rivojlantirishda va o'z-o'zini

baholash ko‘nikmalarini mustahkamlashda muhim rol o‘ynashini tasdiqladi. Tadqiqot shuni ham ko‘rsatdiki, interaktiv metodlar orqali ta‘lim jarayonini individuallashtirish mumkin, ya‘ni har bir talabaga uning qobiliyatlari va bilim darajasiga mos vazifalar berish orqali motivatsiyani oshirish mumkin. Bundan tashqari, pedagogning roli interaktiv ta‘lim jarayonida muhim ahamiyatga ega, chunki u o‘quvchilarning faoliyatini boshqarish, ularni rag‘batlantirish va individual yondashuvni ta‘minlash orqali motivatsiyani kuchaytiradi.

Xulosa. Interaktiv ta‘lim texnologiyalari o‘quv motivatsiyasini shakllantirishda samarali vosita ekanligi aniqlanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, interaktiv metodlar talabalarning o‘z-o‘zini baholash, mustaqil fikrlash va bilimlarni mustahkamlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi, ularni ta‘lim jarayoniga faolroq jalb qiladi va ichki motivatsiyasini oshiradi. Shu bilan birga, individual yondashuv va guruh bilan hamkorlik imkoniyatlari motivatsiyani kuchaytiradi, o‘quv jarayonini qiziqarli va samarali qiladi.¹ Shunday qilib, interaktiv ta‘lim texnologiyalarini muntazam va rejalashtirilgan tarzda qo‘llash talabalarning bilim olishga bo‘lgan qiziqishini oshirish, ularni o‘zini rivojlantirishga rag‘batlantirish va ta‘lim sifatini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega ekanligi xulosa qilinadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, interaktiv ta‘lim texnologiyalari o‘quv motivatsiyasini shakllantirishda samarali vosita sifatida namoyon bo‘ladi. Eksperimental guruhda talabalar interaktiv metodlar yordamida bilimni tezroq va chuqurroq o‘zlashtirgan, mashg‘ulotlarda faol ishtirok etish, o‘z fikrini erkin ifoda etish va guruh bilan hamkorlikda ishlash ko‘nikmalarini sezilarli darajada rivojlantirgan. Shu bilan birga, interaktiv texnologiyalar o‘quv jarayonini individuallashtirish imkonini beradi, bu esa har bir talabaga uning qobiliyatlari va bilim darajasiga mos vazifalarni bajarish

¹ RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA O‘ZBEKISTONDA INKLYUZIV TA‘LIMNI RIVOJLANTIRISHNING METODOLOGIK ASOSLARI. (2025). *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МНПЕ*, 80(5), 32-36. <https://journalss.org/index.php/obr/article/view/4465>

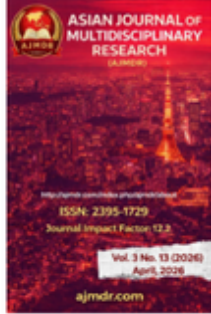
orqali motivatsiyani oshirishga yordam beradi. Tadqiqot shuni ham ko'rsatdiki, pedagogning interaktiv metodlarni samarali qo'llashi, talabalarning faoliyatini boshqarishi va ularni rag'batlantirishi motivatsiya darajasini yanada kuchaytiradi. Umuman olganda, interaktiv ta'lim texnologiyalari nafaqat bilim olish samaradorligini oshirish, balki talabalarni o'zini rivojlantirishga, mustaqil fikrlashga va ijodiy yondashuvni rivojlantirishga rag'batlantirishda muhim ahamiyatga ega. Shu sababli, ularni ta'lim jarayoniga tizimli va rejalashtirilgan tarzda kiritish zamonaviy ta'lim sifatini oshirish va o'quv motivatsiyasini shakllantirishning samarali strategiyasi hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Chow, V.T., Maidment, D. R., & Mays, L. W. (2018). Applied Hydrology (3rd ed.). McGraw-Hill Education.
2. US Army Corps of Engineers. (2012). Hydraulic Design of Dams (Engineering Manual EM 1110-2-2200).
3. Hwang, N., & Ryu, D. (2015). Integrated structural and hydrodynamic analysis of concrete reservoirs. *Journal of Water Resources Engineering*, 141(7), 04015010.
4. Fell, R., MacGregor, P., Stapledon, D., & Bell, G. (2014). *Geotechnical Engineering of Dams* (2nd ed.). CRC Press.
5. Liu, H., Li, X., & Chen, Y. (2016). Probabilistic risk assessment methods for dam safety evaluation. *International Journal of Safety and Security Engineering*, 6(2), 123–136.
6. Ma, J., Zhang, L., & Sun, Y. (2017). Real-time monitoring and safety management of concrete reservoirs. *Water Resources Management*, 31(12), 3845–3860.
7. Zhang, Q., & Wang, H. (2019). Integrated assessment approaches for dam safety and operational optimization. *Journal of Hydraulic Engineering*, 145(3), 04019001.

- 8.Sodiqov, A. (2021). *Pedagogik innovatsiyalar va interaktiv metodlar*. Toshkent: “O‘zbekiston pedagogika” nashriyoti.
9. Ismoilova, M. (2022). *O‘yin va loyiha metodlari yordamida o‘quvchilarning bilimini mustahkamlash*. Toshkent: “Pedagogik tafakkur” nashriyoti.
- 10.Yoqubov, S. (2019). *Interaktiv dars usullari va ularning samaradorligi*. Toshkent: “O‘zbekiston ilm-fan” nashriyoti.
- 11.Rahmatova, N. (2020). *Pedagogik texnologiyalar va boshlang‘ich ta‘lim*. Toshkent: “Innovatsion pedagogika” nashriyoti.
12. Ziyoyeva Mavluda Ergashevna. (2024). YOSHLARNI MA'NAVIY-AXLOQIY JIHATDAN TARBIYALSHDA OILA MAKTAB VA MAHALLA HAMKORLIGI . *TADQIQOTLAR.UZ* , 38 (6), 17–20.
<https://tadqiqotlar.uz/new/article/view/3318>
13. RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA O‘ZBEKISTONDA INKLYUZIV TA‘LIMNI RIVOJLANTIRISHNING METODOLOGIK ASOSLARI. (2025). *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 80(5), 32–36. <https://journalss.org/index.php/obr/article/view/4465>
14. Ziyoyeva Mavluda. (2023). YOSHLARNI MA'NAVIY-AXLOQIY TARBIYALASHNING NAZARIY ASOSLARI . *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 20(5), 132–135. Retrieved from <https://newjournal.org/01/article/view/5871>
15. _Abduqodirov A.A., Xaydarov O.X. *Pedagogik texnologiyalar*. – Toshkent: O‘qituvchi, 2020.
16. Karimov E., Tadjiev S. *Zamonaviy ta‘lim metodlari*. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
17. Zokirova M.H. *Pedagogik mahorat asoslari*. – Toshkent: Noshir, 2021.
18. Jalolov J.J. *Pedagogika: nazariya va amaliyot*. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2018.

19. Muminov M.Q. Interfaol ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.

20. UNESCO. Interactive teaching methods in higher education. – Paris, 2017